

Mødet den 28. Novbr. 1912.

Fraværende: Harald Jensen og N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 22¹⁰—1912) Indenrigsministeriets **Approbation paa en Købekontrakt** med Snedkermester P. Petersen angaaende en Marselisborggrund.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 335—1912). Til Medlemmer af det i § 14 i Lov af 10. Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri ommeldte **Bevillingsnævn** valgtes Jul. Andersen, Carl Laursen, Lehmann og Mousten.
3. (J. Nr. 395—1912). Andragende fra Komiteen til **Bevarelse af den gamle Borgmestergaard** om at faa overladt en Byggegrund.

Formanden bemærkede, at det af Andragendet fremgik, at Komiteen nu havde de nødvendige Midler til den gamle Gaards Opstilling og Indretning, og at den efter mange Overvejelser var kommet til det Resultat, at Gaarden vilde faa den bedste Plads i Haveselskabets tidligere Have. Endvidere oplystes det i Andragendet, at der var Tanke oppe om at faa flere gamle Bygninger genopført, saaledes at der her som flere andre Steder blandt andet i Lund kunde dannes et kulturhistorisk Museum. I Øjeblikket skulde man dog ikke beskæftige sig med andet end Beliggenheden for den

gamle Borgmestergaard. Markudvalget, som administrerede Haven, havde haft Sagen til Erklæring og kunde ganske tiltræde Komiteens Forslag.

M i k a e l J o h a n s e n ansaa det for rimeligt, at Byen skænkede en Plads, men vilde dog have foretrukket, at den gamle Gaard kom til at ligge i Vennelyst. Navnlig hvis der skulde indrettes et Museum, vilde det være af Betydning, at dette kom til at ligge saa let tilgængeligt som muligt.

F o r m a n d e n oplyste, at man havde overvejet, om den gamle Gaard ikke burde ligge i den bageste Del af Vennelyst, men at man dog havde foretrukket Haveselskabets Have, ogsaa fordi denne laa tæt ved Museet, hvad der vilde være af stor Betydning, fordi det nogenlunde var det samme Publikum, der besøgte begge Steder. Egentlig laa Haveselskabets Have vel ogsaa nærmere ved Byens Centrum end den vestlige Del af Vennelyst.

M i k a e l J o h a n s e n spurgte, om der ikke kunde være Tale om at opføre Gaarden paa Møller Weis's Toft.

F o r m a n d e n meddelte, at man ogsaa havde tænkt paa Weis's Toft, men ikke fundet denne Plads egnet. Dertil kom, at man, hvis denne Plads valgtes, skulde have Tilladelse fra Enkefru Weis.

J a k o b J e n s e n vilde anse det for lidt af en Skandale at lægge den gamle Gaard paa Weis's Toft. Inden lang Tid maatte man se sig om efter Plads til et nyt Raadhus, og til dette havde man ingen anden Plads end netop Weis's Toft. Haveselskabets Have laa udmærket for det besøgende Publikum. Lagde man derimod den paatænkte Samling Bygninger i Vennelyst, vilde de udenfor Festdagene ikke blive set af 100 Mennesker om Aaret. Endelig var Haveselskabets Have ogsaa vel egnet paa Grund af den nære Be-

liggenhed ved Museet, ligesom ogsaa Bygningskomplekset vilde komme til at ligge kønt i den smukke Have. Det glædede Taleren, at Komplekset tænktes trukket saa langt tilbage i Haven, idet denne jo med Tiden vilde blive udvidet til en meget stor Park, i hvis Midte Bygningerne saa vilde komme til at ligge. Ligeledes glædede det ham, at Komiteen nu var kommet saa vidt, at den kunde tænke paa ikke alene at opføre den gamle Borgmestergaard, men ogsaa at gaa videre. Antagelig vilde Planen ikke komme i Vejen for Havens Drift, om hvilken man iøvrigt intet havde hørt fra det vedkommende Udvalg.

F o r m a n d e n antog, at man enedes om indtil videre at bevare Haven som aaben Have. Med Hensyn til Driften vilde der antagelig snart komme Forslag.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 362—1912). Andragende fra Børnehjælpskomiteen om Eftergivelse af den Kommunen tilfaldende Andel i **Forlystelsesskatten fra Børnehjælpsdagen**.

Overensstemmende med Budgetudvalgets Indstilling vedtoges det at eftergive Kommunens Andel paa Betingelse af, at Staten eftergiver sin Andel.

5. (J. Nr. 393—1912). Andragende fra Fælleskontoret for Velgørenhed om Eftergivelse af Kommunens Andel i **Forlystelsesskatten for 4 Dilettantforestillinger**.

Overensstemmende med Budgetudvalgets Indstilling vedtoges det at eftergive Kommunens Andel paa Betingelse af, at Staten eftergiver sin Andel.

6. (J. Nr. 416—1912). Regnskab for 1912 fra Komiteen for **Børnebespisning i Skolerne** samt Andragende om Bevilling af indtil 12000 Kr. for det kommende Aar.

D a g m a r P e t e r s e n ønskede at spørge Komiteen, om det var Meningen, at Farsen til Maden skulde købes fra den statsanerkendte og kontrollede Pølsefabrik.

J u l. A n d e r s e n oplyste, at Bekendtgørelsen lød derpaa, og at der ikke kunde være Tale om at tage Farsen fra anden end en kontrolleret Virksomhed.

S i m o n s e n skulde indrømme, at der i Bekendtgørelsen forlangtes statskontrollerede Varer; antagelig mentes der hermed Varer fra Kommunens Pølsefabrik, hvilket vilde være det retfærdigste, da alle Slagtere saa kunde komme i Betragtning. Det vilde interessere Taleren meget at faa fastslaaet, at Leverancen til Børnebespisningen skulde foregaa under samme Former som Leverancerne til Byens andre Institutioner, til hvilke der efter Byraadets Vedtagelse kun maatte leveres Varer fra Kommunens egen Pølsefabrik. Taleren vilde derfor haabe, at Byraadet som Betingelse for Bevillingen vilde fastslaa, at dette var Meningen med Udtrykket »statsanerkendt«.

O l e s e n havde i Komiteen altid holdt paa, at Farsen skulde være fra Kommunens egen Pølsefabrik. Han vidste godt, at der gjorde sig Bestræbelser gældende for at faa Leverancen af Fars over til private Slagtere; men dette vilde jo ikke være stemmende med Byraadets Vedtagelse om at støtte Kommunens Pølsefabrik. I Fjor var Farsen ogsaa tilvirket i denne. Taleren beklagede, at han ikke havde været til Stede i Komiteen, da den paagældende Annonce blev lavet, idet han ikke havde kunnet tiltræde denne. Det blev sagt, at man sidste Aar havde sparet 3000 Kr. ved kun at give 1 Ret Mad i Stedet for som tidligere 2. Det var blevet fremhævet, at man skulde

spare, og Retternes Antal var altsaa blevet indskrænket. Taleren havde da været ene i Komiteen om at fastholde, at Børnene skulde have 2 Retter Mad, men var blevet overstemt af Overlærerne og de øvrige Komitemedlemmer. Det viste sig iøvrigt nu, at Besparselsen hovedsagelig skyldtes, at færre Børn havde deltaget i Spisningen. Indskrænkningen havde altsaa ikke været nogen egentlig Besparselse, og det blev da ogsaa paastaat, at der kun var en ganske ringe Forskel paa Udgiften, enten der blev givet 1 eller 2 Retter. For Resten fandt Taleren det urigtigt, at det skulde være Overlærerne, der var de bestemmende, naar det var Byraadet, der bevilgede Pengene. Naar Overlærernes Bestræbelser tilmed syntes kun at gaa ud paa at indskrænke Bespisningen, maatte man hellere se at faa dem bort fra Komiteen ved næste Valg til denne.

Mikael Johansen bemærkede til Fru Dagmar Petersen, at ingen i Byraadet kunde svare paa Komiteens Vegne. Da der var 2 statsanerkendte Pøsefabrikker her i Byen, idet Hasles Pøsefabrik nu ogsaa var statsanerkendt, var Annoncen vel affattet, som den var. Det kunde være godt nok, at man skulde støtte den kommunale Pøsefabrik, men man maatte dog ikke gøre dette paa Bekostning af de næringsdrivende Borgere. Den Indskrænkning i Retternes Antal, som havde fundet Sted sidste Vinter, var ikke af større Omfang, idet det kun var 1 eller 2 Gange om Ugen, at der kun blev givet 1 Ret. Naar der blev givet Suppe, fik Børnene ogsaa Kød med, saa det var i Virkeligheden 2 Retter, og naar der blev givet Frikadeller og stuede Kartoffler og nok deraf, kunde Børnene nok spise sig mætte af denne Ret. At der sidste Aar havde været færre Børn til Bepis-

ningen, skyldtes efter Sigende, at nogle ikke vilde være med, naar de kun skulde have 1 Ret.

Møller mente at erindre, at der tidligere kun var blevet bevilget 10000 Kr., og syntes, det var vel meget, naar Komiteen nu ønskede dette Beløb forhøjet med 20 %.

Formanden mente, at Spørgsmaalet om Bevillingens Størrelse maatte overvejes af Budgetudvalget.

Møller henstillede til Budgetudvalget at faa Beløbet nedsat til 10000 Kr., da det ikke kunde forudsættes, at Skatteforhøjelsen blev saa meget stor. Det vilde sikkert være uheldigt at skubbe Overlærerne ud af Komiteen, da de utvivlsomt havde det største Kendskab til, hvilke Børn der trængte til at faa Mad. Taleren syntes, at 1 god Ret var bedre end 2 daarlige Retter, og mente, at Børnene nok kunde være tjent med 1 god Ret.

Simonsen bemærkede, at det af Hr. Mikael Johansens Udtalelse havde vist sig, at Fru Dagmar Petersen havde været inde paa den rigtige Vej med sin Forespørgsel. Det var ret mærkeligt at høre, at et Byraadsmedlem, der dog skulde varetage Kommunens Aktiver, modarbejdede den Institution, der her var Tale om. Ingen tænkte paa at forbigaa Slagterne, men naar man, som det syntes, vilde til at benytte en enkelt Mand, saa var man ude paa Veje, som et Byraadsmedlem, der havde Pligt til at varetage Kommunens Tarv, ikke ret vel kunde følge. Alle Slagtere havde Adgang til den kommunale Pøsefabrik, og kun ved at forlange Farsen tilvirket i den, vilde man stille dem alle lige. Under de foreliggende Forhold vilde Taleren henstille til Byraadets Flertal at forlange et klart Forslag fra Komiteen, inden Pengene blev bevilget. Komiteen syntes i det hele

taget at blive noget egenmægtig. Til Hr. Møller bemærkede Taleren, at der selvfølgelig ikke var Tale om 2 Retter daarlig Mad, og at Børnene kun fik Middagsmad hver anden Dag. Taleren troede ikke, at Overlærerne havde den Indsigt i Børnenes sociale Forhold, som man gerne vilde give det Udseende af. Det var Klasselærerne, der havde Kendskab til Børnene. Derom havde Overlærerne ikke Begreb, saa de kunde ikke dømme om, hvem der burde spise. Derimod burde de maaske tage sig mere alvorligt af deres Gerning. Taleren vidste nok, at der skulde en Komite til, men andre Steder var man dog kommet uden om den Side af Sagen, og det kunde man vel ogsaa her. Det private Bidrag var saare lille, og i Virkeligheden var det ogsaa ret uforstaaeligt, at nogen vilde yde noget Bidrag, da Børnene fik lige megen Mad, enten der blev givet private Bidrag eller ej. Byraadets Flertal var enigt om, at de sultne Børn skulde have Mad om Vinteren, og naar der blev bevilget indtil 12000 Kr. i dette Øjemed, skulde Komiteen ikke beklippe Summen.

Olesen fandt det meget snedigt af Hr. Mikael Johansen at fremhæve, at der havde været færre Børn, fordi der kun blev givet 1 Ret Mad. Denne Paastand skyldte Hr. Johansen dog Bevis for. At der havde været færre Børn til Bispisningen skyldtes flere Grunde, blandt andet, at der var blevet sigtet noget mere end tidligere, saaledes at der vistnok ogsaa var blevet nægtet Børn, der godt kunde trænge, Adgang til Bispisningen. Hr. Mikael Johansen havde vist ikke ofte overværet Bispisningen, for saa vilde han sikkert have faaet et andet Syn paa Sagen. Taleren troede ikke meget paa Statskontrollen og mente, at man fik den

bedste Sikkerhed ved at købe Varer, der var fabrikerede under Kommunens egen Kontrol.

D a g m a r P e t e r s e n vilde bede de medfølgende Mennesker i Byraadet stemme for, at Kødet skulde leveres fra Kommunens egen Pølsefabrik. Byraadet skulde ikke være med til af Kommunens Penge at berige en enkelt Mand. Det bedrøvede Taleren, at Hr. Møller kun vilde give Børnene 1 Ret, da de dog kun blev bispist enkelte Dage af Ugen. Det burde være saaledes, at ethvert Barn, der meldte sig som sulten, skulde have Mad. Taleren henstillede til Komiteen at indføre en saadan Ordning.

M o u s t e n skulde ikke benægte, at enkelte, der havde søgt, maaske havde faaet Andragendet nægtet. Ved den Skole, Taleren arbejdede, var dette dog kun sket rent undtagelsesvis. Hovedsagen var, at Børnene fik god og rigelig Mad. Da Retternes Antal i Fjor var blevet indskrænket, havde Taleren ventet, at Tiden var blevet forlænget. Iøvrigt var det sikkert mest praktisk af Hensyn til Arbejdet med Madens Tilberedning at give 2 Retter.

M i k a e l J o h a n s e n skulde gerne indrømme, at det var Byraadets Pligt at varetage de kommunale Institutioners Interesser, men de kunde varetages paa saa mange Maader, og Taleren kunde i hvert Fald ikke anerkende den Pligt, som Hr. Simonsen vilde lægge paa ham, da han aldrig vilde være med til at fremme Kommunesocialismen. Det var ganske rigtigt, at alle Slagtere havde Adgang til den kommunale Pølsefabrik, men de kunde blot ikke alle faa Plads derude, saa vilde man have Varerne tilberedt der, maatte man udvide Fabrikken, saa alle Slagterne kunde faa Plads. Den Mad, Børnene fik i Skolerne, var sikkert udmærket; Taleren havde ofte som Barn maattet nøjes

med meget mindre. Overlærerne havde gjort et stort og godt Arbejde i denne Sag, saa der var ingen Anledning til nu at overfalde dem.

Møller havde det gjort ondt at høre, at man mente, at Børnene ikke skulde kunne blive mæt af 1 Ret Mad. Det kunde Taleren udmærket, og han troede ogsaa, at Børnene kunde det. I Stedet for at give 2 Retter vilde det sikkert være bedre at udvide Tiden. Naar Hr. Simonsen mente, at det ikke var at varetage Kommunens Interesser at tage Varerne andet Steds fra end den kommunale Pølsefabrik, vilde Taleren gerne vide, om det var i Kommunens Interesse at anbefale de private ikke at give noget Bidrag til Børnebespisningen. Efter Talerens Mening var sikkert mere i Kommunens Interesse at bede de private give saa meget som muligt. Overlærerne varetog utvivlsomt Skolernes Interesse efter deres bedste Overbevisning.

Olesen bemærkede overfor Hr. Mikael Johansen, at ingen havde sagt noget om, at Maden ikke var god; tværtimod, Maden var meget ordentlig. I Fjor havde en af Overlærerne foreslaaet, at Børnene kun skulde have Ris til Suppen, saaledes at Kødet kunde anvendes til Lobescoves næste Dag, og vedkommende havde motiveret det med, at Japanerne, som var saa tapre, hovedsagelig levede af Ris.

Mikael Johansen spurgte, hvilken Overlærer det var.

Olesen skulde, naar det blev forlangt af ham, gerne oplyse, at vedkommende Overlærer var Hr. Kofoed Jensén.

Regnskabet toges til Efterretning. Med Hensyn til Bevillingen henvistes Sagen til Budgetbehandlingen.

7. (J. Nr. 397—1912). **Beretning og Regnskab fra Komiteen for Feriebørns Udsendelse** vedrørende Virksomheden i 1912 og Andragende om Bevilling af 5297 Kr. 39 Øre paa Konto XIX 5. c. samt Indstilling om, at Komiteen fremtidig kun faar med Børnenes Udsendelse at gøre, medens Beklædningsspørgsmaalet overgaar til Hjælpekassens Bestyrelse.

Det ansøgte Beløb bevilgedes.

8. (J. Nr. 409—1912). Forespørgsel fra A/S Aarhus Teglværk om Kommunen vil paatage sig **Vedligeholdelsen af 2 smaa Anlæg foran nogle Nybygninger i Ny Grønnegades Forlængelse** under Forudsætning af, at det paalægges de interesserede Grundejere at udrede et aarligt passende Beløb til denne Vedligeholdelse.

Formanden meddelte, at der forelaa Indstillinger fra Brolægningsudvalget og Forskønnelsesudvalget. Brolægningsudvalget havde intet at indvende mod Planen, hvis der ikke fra Arealet mellem Bygninger og Fortov blev ledet Overfladevand over Fortovet, hvorfor det forbeholdt sig at approbere Planen for Overfladevandets Afledning. Forskønnelsesudvalget anbefalede ligeledes Planen, mod at det fik Ret til at approbere Anlægsplanen og fik Tilsyn med dens Udførelse. Endvidere var Forskønnelsesudvalget villig til at overtage Anlæggenes Vedligeholdelse, naar blot det ikke fik noget at gøre med Afgiftens Opkrævning. Endelig foreslog samme Udvalg, at den aarlige Afgift blev fastsat til 50 Kr.

Magnus Nielsen syntes, at Udgiften til Vedligeholdelsen ikke skulde fastsættes som en bestemt aarlig Afgift, men burde refunderes efter Regning. Dette vilde ogsaa være i Overensstemmelse med Andragendet.

Indstillingerne fra Brolægningsudvalget og For­skønnelsesudvalget vedtoges, dog saaledes at Ud­gifterne ved Anlæggenes Vedligeholdelse vil være at godtgøre efter Regning.

9. (J. Nr. 402—1912). Andragende fra Købmand Wer­ner Petersen til Landbrugsministeriet om Tilladelse til Afholdelse af **Auktion over indenlandske Have­produkter** uden Auktionsrettens Mellemkomst.

F o r m a n d e n erindrede om, at Byraadet for nylig havde anbefalet et lignende Andragende, dog at Tilladelsen kun blev givet forsøgsvis for 1 Aar. Han meddelte dernæst, at Udvalget for Andragen­der mente, at man burde afvente, hvorledes dette Forsøg faldt ud, og foreløbig ikke anbefale det foreliggende Andragende.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 422—1912). Forespørgsel fra Eksamens­bestyrelsen for **den kommunale Elektroinstalla­torprøve** om Aarhus Kommunes Vaaben sammen med Københavns og Odenses Vaaben maa paa­trykkes de af Bestyrelsen udstedte Eksamensbeviser.

Fra Udvalget for Belysningsvæsenet forelaa Indstilling om, at Udvalget ikke saa noget til Hin­der for at give den ønskede Tilladelse.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 426—1912). Andragende fra Den danske Turistforening om **Tilskud til Udgivelsen af Rejse­haandbogen »Danmark«**.

Afsloges.

12. (J. Nr. 2⁸⁹—1912.) Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens §§ 21 og 11 og fra Byg­ningsvedtægtens § 25** for Ejendommen Nørre­gade 44.

Anbefaledes paa de af Bygningskommission og Sundhedskommission foreslaaede Vilkaar.

13. (J. Nr. 2⁴⁰—1912). Andragende om **Dispensation** fra Bygningslovens §§ 21 og 11 og fra Bygningsvedtægtens §§ 19 og 25 for Ejendommen Møllestien 59.

Anbefales paa de af Bygningskommission og Sundhedskommission foreslaaede Vilkaar.

